

Höst- och vårbehandling mot åkerven och örtogräs i höstvet

Karin Jahr, Växtskyddscentralen Linköping

Om försöken

Åkerven är ett problem främst på lättare jordar, men förekommer även på lite styvare jordar. En stor andel höstsäd i växtföljden, liksom reducerad jordbearbetning, gynnar förekomsten av åkerven och andra gräso-gräs.

I årets försök jämförs olika preparat, preparatblandningar och spruttidpunkter. En del preparat har använts under många år, t.ex. Arelon, Boxer och Cougar. Andra är registrerade betydligt senare; Lexus, Bacara och Primus registrerades 2002 och Hussar 2005. I årets försök har de ännu ej registrerade preparaten Atlantis och DFF ingått. Atlantis innehåller två olika sulfonyleureor, iodosulfuron (ingår i Hussar) och mesosulfuron (ny). DFF innehåller ren diflufenikan, som också ingår i Cougar tillsammans med isoproturon och i Bacara tillsammans med flurtamon.

Behandlingarna har utförts vid tre tidpunkter på hösten och vid en på våren. Sorten var Olivin i bägge försöken.

I tabell 1 och 2 redovisas resultat från de två försöken 2005 i E-län. I tabell 3 redovisas en sammanställning av resultat från 6 försök 2004-2005 inom ÖSFs försöksområde.

Ogräseffekt

Förekomsten av åkerven i försöken 2005 var mycket hög, 903 resp. 861 g/m². Effekten mot åkerven blev mycket god efter samtliga behandlingar förutom i led 7 (Bacara + låg dos Atlantis). Förekomsten av örtogräs var mer ”normal”, 97 resp. 120 g/m². Lomme dominerade på Tuna och viol på Ullevi. Samtliga behandlingar gav en mycket god

effekt mot lomme. Mot viol hade höstbehandlingar som innehöll Bacara, Cougar eller DFF klart bäst effekt (jämför t.ex. led 8 med led 16, tabell 1).

I flerårssammanställningen, se tabell 3, var effekten mot åkerven mycket god efter samtliga behandlingar. Bacara och Cougar har gett klart bäst effekt mot viol, vilket även avspeglar sig i effekten mot ”samtliga örtogräs”.

Det finns inte någon skillnad i effekt mellan att behandla på hösten eller på våren vad gäller åkerven, under förutsättning att man valt rätt preparat och dos. Det finns fler preparat att välja mellan vid en höstbehandling. Vad beträffar effekten på örtogräs så är skillnaden mellan en höst- och vårbehandling försumbar, under förutsättning att rätt preparat och dos har valts. Även här gäller att välja rätt preparat utifrån de dominerande ogräsarterna.

En delad behandling (höst och vår) har gett en mycket god effekt mot åkerven och samtliga örtogräs, se tabell 1, led 12-14 och tabell 3, led 7. Det är en intressant strategi med tanke på den mindre använda mängden preparat på hösten, när risken för utlakning är som störst. Det blir inte heller lika bråttom att komma ut tidigt på våren, eftersom ogräsen är tillbakasatta av behandlingen på hösten, utan man har större möjlighet att spruta under optimala sprutbetingelser.

Skörderesultat

En behandling gav stora skördeökningar både 2005 (16-92 %) och 2004-2005 (29-32 %). I försöket på Ullevi var skördeökningarna klart

högst. Detta berodde sannolikt på grödans sämre konkurrensförmåga, grundskörd 3 150 kg/ha, och den stora förekomsten av åkerven, drygt 900 g/m².

Skördeökningen efter en behandling var statistiskt säker jämfört med obehandlat för samtliga led. Även mellan en del av behandlingarna förelåg en statistiskt säker skördeskillnad, se tabell 2 och 3.

Det finns ingen klar skillnad i skörd mellan om behandlingen är gjord på hösten, på våren eller om man har gjort en delad behandling (höst och vår).

Slutsats

- Kontrollera förekomsten av ogräs redan på hösten.
- Bekämpa på hösten om förekomsten av åkerven, veronika och viol är hög. Vänta till våren om inte optimala sprutbetingelser råder.
- Undvik sena behandlingar, framförallt med preparat (Arelon och Cougar) som innehåller isoproturon (lätttröligt).
- Gör en delad behandling om det är stor förekomst av åkerven, veronika, viol och vårgroda ogräs.

Tabell 1. Plan L5-240. Åkerven och örtogräs i höstvetete, höst och vår. Ogräseffekter. Resultat från 2 försök 2005 i E-län

Försöksled	Beh.	Lomme	Viol	Samtliga örtogräs	Åkerven
1 Obehandlat		<u>100</u>	<u>100</u>	<u>100</u>	<u>100</u>
2 2,5 l Arelon+1,2 l Duplosan Meko	2	0	73	28	9
3 1,5 l Cougar	2	0	0	5	2
4 1,0 l Bacara	2	0	0	12	1
5 1,25 l Bacara	2	0	2	2	0
6 15 g Lexus 50 WG+0,3 l Bacara	3	0	1	4	8
7 0,3 l Bacara+150 g Atlantis+vtm	4	0	0	8	13
8 0,3 l Bacara+250 g Atlantis+vtm	4	0	0	7	3
9 1,5 l Boxer+25 g DFF + 2,0 tabl Harmony Plus	1 6	0	4	5	0
10 1,5 l Boxer+1,5 tabl Express+ 2,0 tabl Harmony Plus	1 6	0	7	4	1
11 1,0 l Boxer+10 g Lexus 50 WG+ 2,0 tabl Harmony Plus	1 6	0	9	5	0
12 05 l Bacara+ 18,75 g Monitor+vtm	2 6	0	4	3	0
13 0,5 l Bacara+ 100 g Hussar+0,5 l Renol	4 6	0	0	0	0
14 0,5 l Bacara+ 150 g Hussar+0,5 l Renol	4 6	0	0	0	0
15 0,25 l Lotus+18,75 g Monitor+vtm	5	0	41	18	0
16 0,3 l Bacara+300 g Atlantis+vtm	6	0	19	7	1
17 200 g Hussar+0,5 l Renol	6	0	19	9	1
18 18,75 g Monitor+1,0 tabl Express+vtm	6	0	13	15	1
19 18,75 g Monitor+1,5 tabl Express+vtm	6	0	34	13	1
20 18,75 g Monitor+2,0 tabl Harmony Plus+ vtm	6	0	44	16	0
21 100 ml Primus+15 g Monitor+vtm	6	0	15	8	0
22 1,2 l Starane XL+15 g Monitor+vtm	6	0	39	21	0
Ogräsvikt i obehandlat, g/m ²		67	63	109	882
Antal försök		1	1	2	2

Tabell 2. Plan L5-240. Åkerven och örtogräs i höstvetete, höst och vår. Kärnskörd och fältuppgifter. Resultat från 2 försök 2005 i E-län.

Försöksled	Beh.	Ullevi		Tuna Kungsgård	
		Skänninge, E	Linköping, E	Skörd	Rel. tal
Skörd	Rel. tal	Skörd	Rel. tal	Skörd	Rel. tal
1 Obehandlat		3150	100	6451	100
2 2,5 l Arelon+1,2 l Duplosan Meko	2	+2294	173	+1014	116
3 1,5 l Cougar	2	+2176	169	+1342	121
4 1,0 l Bacara	2	+2529	180	+1363	121
5 1,25 l Bacara	2	+2376	175	+1070	117
6 15 g Lexus 50 WG+0,3 l Bacara	3	+2102	167	+1280	120
7 0,3 l Bacara+150 g Atlantis+vtm	4	+1755	156	+1063	116
8 0,3 l Bacara+250 g Atlantis+vtm	4	+2615	183	+1252	119
9 1,5 l Boxer+25 g DFF+	1				
2,0 tabl Harmony Plus	6	+2495	179	+1383	121
10 1,5 l Boxer+1,5 tabl Express+	1				
2,0 tabl Harmony Plus	6	+2758	188	+1400	122
11 1,0 l Boxer+10 g Lexus 50 WG+	1				
2,0 tabl Harmony Plus	6	+2711	186	+1294	120
12 0,5 l Bacara+	2				
18,75 g Monitor+vtm	6	+2378	175	+1353	121
13 0,5 l Bacara+	4				
100 g Hussar+0,5 l Renol	6	+2297	173	+1278	120
14 0,5 l Bacara+	4				
150 g Hussar+0,5 l Renol	6	+2253	172	+1075	117
15 0,25 l Lotus+18,75 g Monitor+vtm	5	+2476	179	+1298	120
16 0,3 l Bacara+300 g Atlantis+vtm	6	+2896	192	+1325	121
17 200 g Hussar+0,5 l Renol	6	+2630	183	+1009	116
18 18,75 g Monitor+1,0 tabl Express+vtm	6	+2419	177	+1105	117
19 18,75 g Monitor+1,5 tabl Express+vtm	6	+2655	184	+1188	118
20 18,75 g Monitor+2,0 tabl Harmony Plus+					
vtm	6	+2264	172	+1207	119
21 100 ml Primus+15 g Monitor+vtm	6	+2497	179	+1456	123
22 1,2 l Starane XL+15 g Monitor+vtm	6	+2247	171	+1336	121
LSD 5 %, kg/ha		610		650	
Sort		Olivin		Olivin	
Ogräsvikt örtogräs i obehandlat, g/m ²		97		120	
Ogräsvikt åkerven i obehandlat, g/m ²		903		861	
Behandling 1		2004-10-01		2004-10-01	
Behandling 2		2004-10-06		2004-10-06	
Behandling 3 o. 4		2004-10-11		2004-10-12	
Behandling 5 o. 6		2005-05-05		2005-04-29	

Tabell 3. Plan L5-240. Åkerven och örtogräs i höstvetete, höst och vår. Kärnskörd och ogräseffekter. Resultat från 6 försök 2004-2005 i D- och E-län.

Försöksled	Beh.	2004-2005				
		Skörd kg/ha	rel.tal	Ogräs rel.tal		Åkerven
		Viol	Samtl. örtogräs			
1. Obehandlat		5550	<u>100</u>	<u>100</u>	<u>100</u>	<u>100</u>
2. 2,5 l Arelon+						
1,2 l Duplosan Meko	1	+1660	130	39	35	8
3. 1,5 l Cougar	1	+1760	132	0	5	4
4. 1,0 l Bacara	1	+1790	132	2	9	3
5. 1,25 l Bacara	1	+1680	130	3	8	2
6. 15 g Lexus+						
0,3-0,5 l Bacara+vtm	2	+1800	132	1	7	7
7. 0,3-0,5 l Bacara+	2					
100 g Hussar+vtm	3	+1750	131	0	2	5
8. 200 g Hussar+vtm	3	+1590	129	53	31	6
9. 18,75 g Monitor+						
1,0 tabl Express+vtm	3	+1690	130	50	31	5
10. 75-100 ml Primus+						
15 g Monitor+vtm	3	+1730	131	70	38	2
Antal försök		6		5	6	6
Ogräs g/m ² i obehandlat				172	273	547

Spruttidpunkt:

- 1) Höst, grödan 1-1,5 blad
 - 2) Höst, grödan 1,5-3 blad
 - 3) Våren, vid tillväxtens början
- LSD 5 % 280 kg/ha (5 %)